

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 12 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy na swoim terenie ustala maksymalną liczbę zezwoleń dla każdego rodzaju napojów alkoholowych.

Obecnie na terenie Ełku obowiązuje Uchwała Nr XLVII.464.18 Rady Miasta Ełku z dnia 26 czerwca 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Ełku, jednakże ostatnie istotne zmiany w liczbie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wprowadzono dawno, bo w 2001 i 2006 roku. Dlatego też proponujemy zmienić obowiązujące przepisy poprzez zwiększenie liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w sposób przedstawiony w niniejszym projekcie uchwały, aby dostosować ich liczbę do aktualnych realiów miasta Ełku.

W 2018 roku Rada Miasta Ełku w związku ze zmianami w przepisach uporządkowała zasady przyznawania limitów. Przed wejściem w życie przedmiotowej uchwały limitowane były wyłącznie punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Ponadto liczba punktów sprzedaży napojów o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo, zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami nie była uwzględniana w limicie. Ustalone wówczas przez Radę Miasta Ełku limity ilości placówek ze sprzedażą napojów o zawartości powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) wynosiły: 110 dla placówek handlu detalicznego oraz 150 dla placówek podawania napojów alkoholowych (gastronomii). Ustalone przez Radę Miasta Ełku limity ilości placówek ze sprzedażą napojów alkoholowych nie były zmieniane od roku 2001, kiedy to zmieniono limity dla gastronomii i roku 2006, w którym uregulowano limity dla handlu detalicznego.

W związku z wyznaczonym przez ustawodawcę ograniczeniem czasowym na przyjęcie nowych przepisów prawa miejscowego dotyczących limitów, liczba zezwoleń określona uchwałą nr XLVII.464.18 Rady Miasta Ełku została ustalona wyłącznie w oparciu o obowiązujące dotychczas limity punktów sprzedaży wynikające z uchwał: nr XXIX/294/01 z dnia 5 września 2001 roku oraz nr XLIX/433/06 z dnia 26 września 2006 roku (np. w detalu dokonano przeliczenia: 110 punktów x 3 zezwolenia = 330 zezwoleń). Przeliczenia te nie uwzględniły nielimitowanych, funkcjonujących dotychczas w obrocie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa, które od połowy roku 2018 również podlegają limitowaniu (de facto do rozdysponowania w naszym mieście w obecnym stanie prawnym jest mniej zezwoleń). Ponadto w przeliczeniach nie uwzględniono zmieniającej

się bardzo dynamicznie w mieście sytuacji demograficznej i ciągle postępującej rozbudowy osiedli mieszkaniowych.

Od ostatniej regulacji znacząco zmieniającej liczbę zezwoleń upłynęło już więc 14 lat. Od tego czasu, jak powyżej wspomniano, miasto znacząco „urozło”. Osiedla nie tylko rozrosły się, ale także powstały nowe, istotnie wzrosła liczba mieszkańców oraz liczba przedsiębiorców działających na terenie Ełku. W międzyczasie na terenie miasta ulokowano wiele sklepów sieci ogólnokrajowych i stacji paliw, które w swojej ofercie posiadają sprzedaż napojów alkoholowych lub są zainteresowane taką sprzedażą. Spowodowało to znaczący wzrost zapotrzebowania na zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Obecnie liczba zezwoleń jest znacząco mniejsza niż zapotrzebowanie.

To nie tylko hamuje rozwój, zarówno przedsiębiorstw handlowych jak i firm obsługujących branżę gastronomiczną i turystyczną, ale przede wszystkim rodzi niepokój u przedsiębiorców, którzy słusznie obawiają się, że w przypadku upłynięcia dotychczasowego zezwolenia nie będzie limitu na jego odnowienie. Często jest to nie tylko obawa, ale rzeczywistość, gdyż niejednokrotnie brakowało i brakuje limitu przedsiębiorcom, którym zezwolenia wygasają z upływem terminu ważności. Zrozumiałe jest, że przedsiębiorcy, którzy zainwestowali przez lata w lokale, ich wyposażenie, pracowników, czują się pokrzywdzeni i sfrustrowani, że nie mogą zapewnić ciągłości swojej działalności, którą niejednokrotnie prowadzą od wielu lat.

Rodzi to pomiędzy przedsiębiorcami niezdrową rywalizację oraz nie wzbudza zaufania do samorządu.

Natomiast organ zezwalający nie może w żaden sposób faworyzować przedsiębiorców, którzy już funkcjonują na rynku. W swoich działaniach ma obowiązek kierować się zasadą bezstronności i równego traktowania (art. 12 ustawy Prawo przedsiębiorców – Dz. U. 2019, poz. 1292 z późn. zm.). Ponadto organ ma na względzie obowiązujący od dnia 9 marca 2018 roku art. 18 ust. 3b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgodnie z którym: *„W przypadku gdy liczba wniosków o wydanie zezwolenia przewyższa ich maksymalną liczbę, o której mowa w art. 12 ust. 1, zezwolenie w pierwszej kolejności wydaje się uwzględniając kryterium jak największej odległości punktu, w którym ma być prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych od najbliższego działającego punktu sprzedaży napojów*

alkoholowych, liczonej najkrótszą drogą dojścia ciągiem dróg publicznych, a w następnej kolejności – kryterium prowadzenia przez wnioskodawcę jak najmniejszej liczby punktów sprzedaży.”. W praktyce przepis ten stawia na uprzywilejowanej pozycji przeważnie podmioty rozpoczynające działalność w tej branży, nie zaś przedsiębiorców funkcjonujących na rynku już z większą liczbą punktów sprzedaży. W latach wcześniejszych nie było takiego problemu, nie tylko ze względu na ww. zapis i brak limitu na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% oraz piwo. Miasto było znacznie mniejsze pod względem liczby ludności oraz przestrzeni, w której obowiązujące do połowy 2018 roku limity punktów sprzedaży były wystarczające.

Wprowadzie przepisy ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020, poz. 374 z późn. zm.) umożliwiły przedsiębiorcom, których zezwolenie wygasa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii, zachowanie ważności zezwoleń przez dodatkowy okres 6 miesięcy, pod warunkiem wniesienia proporcjonalnej, dodatkowej opłaty przed upływem pierwotnego terminu ważności zezwolenia. Jednak jest to rozwiązanie wyłącznie doraźne, krótkotrwałe i bez zwiększenia limitów tylko nieznacznie odroczy występujący obecnie problem.

Zwiększenie limitu zezwoleń, szczególnie na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (wpływy z opłat za te zezwolenia są zwykle największe), pozwoli na wykorzystanie uzyskanych dodatkowych dochodów z opłat za zezwolenia również na wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 (na podstawie art.15 qc wyżej cyt. ustawy). W czasach pandemii wydatki te zwiększają poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców oraz pomagają lepiej zarządzać w sytuacji obecnego kryzysu epidemicznego.

W tym miejscu należy zauważyć, że ze względu na zamknięcie punktów gastronomicznych w początkowym okresie stanu epidemii oraz późniejsze ograniczenie ich działalności, wpływy do budżetu gminy w 2021 roku za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży za 2020 roku z pewnością będą znacznie mniejsze. Dochody te w pierwszej kolejności należy przeznaczyć na realizację obowiązkowych zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, natomiast wydatki na przeciwdziałanie COVID-19, w przypadku znacznego ograniczenia wpływów do budżetu z tytułu opłat za zezwolenia, zejdą w takich okolicznościach na dalszy plan.

Dodatkowy wzrost opłaty z „kapslowego”, dzięki większej liczbie zezwoleń pozwoli w naszym przekonaniu lepiej walczyć ze skutkami alkoholizmu i realizować związane z tym inwestycje oraz programy rozwojowe, z których korzystać będą mieszkańcy samorządu.

Wydaje nam się, iż warto podkreślić, że działania zapobiegawcze doprowadzające do ograniczenia zjawiska nadużywania alkoholu i zmniejszenie jego skutków nie będą skuteczne jeżeli polegać będą jedynie na ograniczaniu legalnych punktów sprzedaży alkoholu w mieście.

Jak uczy historia mogą bowiem doprowadzić do powstawania nielegalnych źródeł sprzedaży, często niebanderolowanych napojów alkoholowych, które są zagrożeniem dla zdrowia mieszkańców, jak też uszczuplających wpływy Skarbu Państwa. Działania takie powinny przede wszystkim obejmować z jednej strony strategię regulacji zachowań związanych z piciem, z drugiej zaś - interwencje środowiskowe i edukacyjne ukierunkowane na ich modyfikację.

Robert Klimosiak
Dobkowski Adam